

**ŠVIETIMO KOMITETAS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖS TARYBOS**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2016 m. spalio 26 d. Nr. K7-3

Vilnius

Posėdis įvyko 2016-10-26.

Posėdžio pirmininkas Sigitas Vaitkevičius.

Posėdžio sekretorė Svetlana Kalinauskienė.

Dalyvavo:

Valstybės institucijų atstovai:

Milda Kojelienė, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos skyriaus vedėjo patarėja, Aidas Aldakauskas, Lietuvos Respublikos švietimo ministerijos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento direktorius.

Profesinių sąjungų atstovai:

Žavinta Salatkienė, Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos teisininkė, Sigitas Vaitkevičius, Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimo valdybos narys, Aldona Kindurienė, Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos vicepirmininkė, Ramutė Minkevičienė, Švietimo ir mokslo profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkė.

Darbdavių atstovai:

Rita Juozapaitienė, Lietuvos ikimokyklinio ugdymo įstaigų vadovų asociacijos atstovė, Gintautas Bužinskas, Lietuvos kolegijų direktorių konfederacijos atstovas, Utenos kolegijos direktorius, Natalija Kimso, Lietuvos suaugusiųjų mokymo centro direktorė, Jūratė Šuminienė, Lietuvos universitetų rektorių konferencijos Teisės nuolatinės darbo grupės pirmininkė, Vilniaus universiteto Teisės skyriaus vedėja.

Kiti asmenys: Arvydas Ramelis, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo departamento Socialinės partnerystės skyriaus vedėjas.

Sigitas Vaitkevičius informavo Komiteto narius apie Ritos Juozapaitienės pasiūlymą įtraukti į šio posėdžio darbotvarkę klausimą dėl pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos ir finansavimo. Komiteto nariai bendru sutarimu pritarė, kad klausimas būtų įtrauktas į šio posėdžio darbotvarkę.

NUTARTA. Įtraukti į 2016-10-26 Švietimo komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio darbotvarkę klausimą dėl pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos ir finansavimo.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl išėtinės išmokos už aukštą kompetenciją švietimo darbuotojui.
2. 16-oje Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje (patvirtintoje 2012-12-12 d. LR Seime) numatytų švietimo siekinių įgyvendinimo aptarimas ir Vyriausybės darbo įvertinimas.
3. 2016-09-13 įvykusio LR Trišalės tarybos posėdžio (protokolas Nr. TTP-8), kuriame svarstyti Švietimo komiteto prie LRTT teikti klausimai, ir jame pasiekto rezultato aptarimas.
4. Dėl kito Švietimo komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio datos ir laiko.

1. SVARSTYTA. Dėl išeitinės išmokos už aukštą kompetenciją švietimo darbuotojui.

Sigitas Vaitkevičius Komiteto narius supažindino su skaičiavimais, rodančiais, kokių būdu švietimo įstaigos (universitetai, kolegijos, mokyklos, darželiai) galėtų kaupti vienkartinę išeitinę išmoką švietimo darbuotojams, turintiems aukštą kompetenciją.

Esmė – ugdymo įstaiga gali dalintis socialine atsakomybe su Lietuvos valstybe. Tai leistų kaupti išeitinę kompensaciją visu, aukštos kompetencijos darbo reikalaujančiu, laikotarpiu. Modelis yra geras tuo, kad socialinė atsakomybė padalinama tarp valstybės, mokymo įstaigos, profsajungų ir darbuotojo, valstybei paliekant draudėjo vaidmenį tuo atveju, jeigu įstaiga, kurioje įdarbintos sukauptos lėšos (bankai) bankrutuoja ar nuostolingai investuoja. Mokymo įstaiga įpareigojama kas mėnesį už aukštos kompetencijos darbuotojo darbą pervesti nuo 2 proc. iki 6 proc. kas mėnesį į darbuotojo išeitinį fondą. Suma skaičiuojama nuo darbuotojo darbo užmokesčio į rankas, tačiau ją moka universitetas kaip priedą prie darbo užmokesčio. Profsajungoms priskiriama darbuotojų išeitinių kompensacijų fondo kontrolės funkcija ir atiduodama sprendimo teisė parinkti fondo operatorių (banką). Ši funkcija grynai prevencinė, kuri užtikrina, kad šios lėšos bankų ir ugdymo įstaigos tyliu sutarimu nebūtų įkeičiamos (kai kuriose šalyse stebėta ydinga praktika, kurios rezultate darbuotojai dažnai lieka be išeitinių). Darbuotojui sudaromos sąlygos apsispręsti, kaip elgtis su papildomomis, pvz. projektų, lėšomis: nekaupiti, kaupti pagal nustatytus koeficientus ar kaupti daugiau.

Sukaupta išeitinė kompensacija išmokama nutrūkus darbo santykiams su ją kaupusiu darbdaviu. Ją darbdavio teikimu išmoka fondo operatorius ir apie tai informuojama profsajunga. Ši išmoka yra papildoma Darbo kodekso numatomai išeitinei išmokai ir mokama tik aukštos kompetencijos darbuotojams. Ji gali pakeisti mokslininko pensiją, bet tik tuo atveju, jeigu mokymo įstaigos sukauptą sumą nesumažina valstybės mokamos išmokos.

Gintautas Bužinskas atkreipė dėmesį, kad Mokslo ir studijų įstatyme parašyta „aukštosios mokyklos“. Mano, kad švietimo įstaigos, turinčios specialiąsias lėšas, jau dabar galėtų taikyti šį modelį.

Jūratė Šuminienė mano, kad švietimo įstaigos konkuruotų su kredito įstaigomis, kadangi tai pristatoma kaip privalomas, o ne savanoriškas kaupimas. Pasitikslino, ar kaupimas eitų žmogaus darbo užmokesčio sąskaita, ar didėtų mokesstinė našta darbdaviui. Paklausė, ar sukaupta suma būtų paveldima.

Aidas Aldakauskas atkreipė dėmesį, kad ne visos švietimo įstaigos gauna pelną. Būtų geriau, jeigu modelis būtų siejamas su socialiai atsakinga organizacija. Mano, kad nereikėtų prisirišti prie kvalifikacijos. Atkreipė dėmesį į tai, kad mokykloje nėra atskiro eksperto, metodininko pareigybės aprašo. Eksperto ir pradedančiojo dirbti atlyginimas gali skirtis iki 40 proc. Mano, kad pati idėja yra gera.

Ramutė Minkevičienė paklausė, kodėl pradedama nuo mokslų daktaro, o ne nuo magistro laipsnio.

Žavinta Salatkienė pasisakė, kad neaišku dėl palūkanų normos, kas įsipareigotų jas mokėti. Pasitikslino, ar tai ne SODROS biudžetas. Yra tikimybė, kad bendrojo lavinimo mokyklose bus trukdoma įgyti aukštesnę kvalifikacinę kategoriją.

Sigitas Vaitkevičius mano, kad švietimo įstaigos samdytų kredito įstaigas. Kaupimas eitų iš darbdavio pelno. Žmogui mokesstinė našta nedidėja. Mano, kad reikėtų atsižvelgti į kiekvieną konkretų atvejį. Dėl darželių ir mokyklų – dalinai galėtų įsipareigoti Vyriausybė. Sukaupią sumą galėtų paveldėti šeima. Magistrantūra per daug masinis reiškinys, kad ją galima būtų traktuoti kaip išskirtinę kompetenciją. Siūlo Trišalei tarybai rekomenduoti formuoti darbo grupę šiam klausimui spręsti, į ją įtraukiant Švietimo ir mokslo, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, darbuotojų atstovus. Nemanoma, kad turėtų būti trukdžių kvalifikacijos kėlimui. Atkreipė dėmesį, kad tai galėtų

būti naujos organizacinės kultūros diegimo modelis. Mano, kad turėtų būti valstybės garantija, kad pinigai nedings. Mano, kad toks kaupimas padidins žmogaus saugumą priverstinio išėjimo iš darbo atveju (pavyzdžiui, reorganizuojant švietimo įstaigą). Dar vienas iš variantų – 2 proc. palikti kaip papildomą kaupimą išėtinės atveju, kuris būtų privalomas, o kiti 2 proc. – kaip papildoma socialinė investicija į darbuotoją.

Aidas Aldakauskas mano, kad į darbo grupę reikėtų įtraukti ir Finansų ministerijos atstovus. 2 proc. galima būtų sieti su algos dydžiu.

Gintautas Bužinskas mano, kad galėtų būti taikomas pereinamasis laikotarpis.

Rita Juozapavičienė pritarė Sigito Vaitkevičiaus pasiūlytai idėjai. Mano, kad darbuotojai tada labiau vertintų savo darbo vietą. Darbo grupei reikėtų siūlyti padaryti paskaičiavimus pagal kategorijas.

Aldona Kindurienė atkreipė dėmesį, kad, jeigu pati mokykla pati ieškos tokių lėšų, yra tikybė, kad mokytojams bus nuimtas apmokėjimas už kitą veiklą.

Sigitas Vaitkevičius apibendrino diskusijas. Yra pritarta siūlymui rekomenduoti Trišalei tarybai formuoti darbo grupę. Rekomendacijos darbo grupei išsakytos posėdžio metu.

Aidas Aldakauskas, Natalija Kimso, Aldona Kindurienė, Žavinta Salatkienė, Gintautas Bužinskas pateikė savo pasiūlymus dėl sprendimo formuluotės.

Sigitas Vaitkevičius apibendrino Komiteto narių pateiktus pasiūlymus dėl sprendimo formuluotės. Siūlomos šios sprendimo formuluotės: siekiant padidinti švietimo ir mokslo darbuotojų socialinį saugumą ir profesijos prestižą, siūloma numatyti galimybes formuoti išėtinių išmokų fondą: siūlyti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl darbo grupės, skirtos papildomų socialinių garantijų (išėtinių išmokų fondo) modeliui švietimo įstaigose parengti, sudarymo; siūlyti į darbo grupę įtraukti asocijuotų darbdavių ir darbuotojų organizacijų atstovus.

Visi Komiteto nariai pritarė pasiūlytomis sprendimo formuluotėms.

NUTARTA:

1. Siekiant padidinti švietimo ir mokslo darbuotojų socialinį saugumą ir profesijos prestižą, siūloma numatyti galimybes formuoti išėtinių išmokų fondą.

2. Siūlyti Lietuvos Respublikos trišalei tarybai kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl darbo grupės, skirtos papildomų socialinių garantijų (išėtinių išmokų fondo) modeliui švietimo įstaigose parengti, sudarymo.

3. Siūlyti į darbo grupę įtraukti asocijuotų darbdavių ir darbuotojų organizacijų atstovus.

2. SVARSTYTA. 16-oje Vyriausybės programoje (patvirtintoje 2012-12-12 d. LR Seime) numatytų švietimo siekinių įgyvendinimo aptarimas ir Vyriausybės darbo įvertinimas.

Gintautas Bužinskas mano, kad netikslinga svarstyti. Siūlytų gerinti sektoriaus finansavimą. Reikėtų atkreipti dėmesį į regioninę politiką – kai kurių valstybės funkcijų perdavimas savivaldybei.

Sigitas Vaitkevičius išvardino problemas. Išlieka Konstitucijos nuostatas pažeidžiantis švietimo ir mokslo, Aukštojo mokslo įstatymai. Išlieka finansavimo klausimai. Finansavimą galima sieti ir su aptarnaujamų asmenų skaičiumi, ir su planuojamomis išlaidomis bendrosioms reikmėms, ir su ugdymo kokybe. Išklė klausimą, ar atėjęs naujas mokinys, studentas neturi teisės į kokybiškesnę mokymą.

Ramutė Minkevičienė priminė, kad svarbi problema – etatinis darbo apmokėjimas mokykloje.

Aidas Aldakauskas pasiteiravo, kaip bus su finansavimu krizės atveju. Pritarė Gintauto Bužinsko nuomonei dėl decentralizacijos.

Sigitas Vaitkevičius atkreipė dėmesį, kad, atėjus krizei, pirmiausia į ją pakliūna verslas. Praėjus krizei, pirmiausia atsigauna verslas. Sumažinama greičiau, nei pakeliama. Vartojimo ciklo atveju švietimas yra grandinės gale – BVP nekuriamas, o vartojamas). Jeigu suma nesikeičia, o BVP didėja, automatiškai krenta kokybė.

NUTARTA:

Siūloma Lietuvos Respublikos trišalei tarybai pritarti Švietimo komiteto pateiktoms švietimo reformos tęstinumo kryptims:

– Švietimo bei Mokslo ir studijų įstatymo suderinimas su konstitucinėmis nuostatomis;

– sistemos, kuri užtikrintų švietimo finansavimo augimą, sukūrimas;

– regioninio švietimo ir aukštojo mokslo politikos formavimo ir stiprinimo modelio parengimas;

– subalansuoti finansavimą iš valstybės ir savivaldybių biudžeto.

3. SVARSTYTA. 2016-09-13 įvykusio LR Trišalės tarybos posėdžio (protokolas Nr. TTP-8), kuriame svarstyti Švietimo komiteto prie LRTT teikti klausimai, ir jame pasiekto rezultato aptarimas.

Sigitas Vaitkevičius atkreipė dėmesį, kad 2016-09-13 Trišalės tarybos posėdyje Švietimo komiteto teikti klausimai priimti su iš esmės netinkama sprendimo formuluote, kuri nei patvirtina, nei atmeta Švietimo komiteto teiktą klausimą. Buvo nutarta „Siūlyti Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijai rengiant Švietimo įstatymo projektą atsižvelgti į Švietimo komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2016 m. birželio 30 d. protokole Nr. K7-2 pateiktus siūlymus.“ Nesusipratimas įvyko dėl to, kad vienu nutarimu bandyta apimti visus keturis punktus. Buvo teikiamas pasiūlymas keisti formuluotę, tačiau Trišalės tarybos nariai tam nepritarė.

Gintautas Bužinsakas mano, kad klausimą galima būtų pakartotinai įtraukti į darbotvarkę ir prašyti patikslinti poziciją. Pasiūlė pakviesti dalyvauti Švietimo komiteto posėdyje Trišalės tarybos pirmininką.

NUTARTA. Susipažinta su 2016-09-13 Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdyje priimtais sprendimais, svarstant Švietimo komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos teiktus klausimus.

4. SVARSTYTA. Dėl sekančio posėdžio datos ir laiko.

Ramutė Minkevičienė pasiūlė neorganizuoti posėdžių trečiadieniais, kadangi šią savaitės dieną vyksta posėdžiai LR Seime.

Rita Juozapaitienė pasiūlė kitą Komiteto posėdį organizuoti gruodžio 15 d.

Komiteto nariai neprieštaravo Ritos Juozapavičienės pasiūlymui.

NUTARTA. Kitą Švietimo komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdį planuojama organizuoti 2016 m. gruodžio 15 d. 10.00 val.

5. SVARSTYTA. Papildomi klausimai.

5.1. Dėl pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos ir finansavimo.

Rita Juozapaitienė Komiteto narius informavo, kad biudžetas yra svarstomas du kartus per metus. Lėšos yra skiriamos ne dvylikai, o dešimčiai mėnesių, todėl metų gale nelieka lėšų darbuotojų atlyginimams. Kyla konfliktai tarp darbdavio ir profesinių sąjungų atstovų. Vadavimas leidžiamas tik ligos, bet ne atostogų metu. Reikia ieškoti būdų, kaip spręsti šį klausimą.

Aidas Aldakauskas pasisakė, kad darželiai ir mokyklos yra finansuojami ne tik iš valstybės, bet ir iš savivaldybės lėšų. Sudėtinga su aplinkos finansavimu.

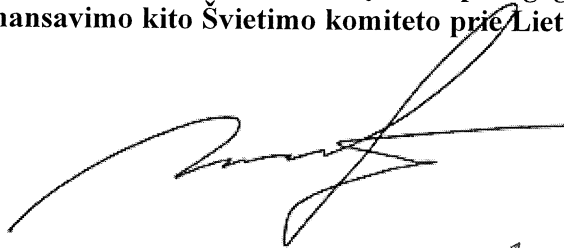
Sigitas Vaitkevičius mano, kad galėtų būti valstybės garantija tam momentui, kai trūksta lėšų, atsirastų galimybė gauti lėšas, pvz., iš trečio šaltinio – pasiskolinti – o vėliau jas gražinti. Siūlo plačiau šį klausimą svarstyti kito Komiteto posėdžio metu.

NUTARTA:

1. Susipažinta su informacija dėl pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos ir finansavimo.

2. Siūloma plačiau nagrinėti klausimą dėl pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos ir finansavimo kito Švietimo komiteto prie Lietuvos Respublikos trišalės tarybos posėdžio metu.

Posėdžio pirmininkas

Sigitas Vaitkevičius

Posėdžio sekretorė

Svetlana Kalinauskienė